

ИЗЛОЖЕНИЕ

за

СЪСТОЯНИЕТО НА ХАСКОВСКИЙ ОКРЪГЪ

ЗА ПРЪЗЪ 1890-1891 ГОДИНА.

ПРЪДСТАВЕНО НА ХАСКОВСКИЙ ОКРЪЖЕНЪ СЪВЪТЪ ВЪ
I МУ РЪДОВНА СЕПТЕМВРИЙСКА СЕССИЯ 1891 ГОДИНА.

отъ

Окръжний Управителъ

Т. КИРОВЪ.

1891.

Печатница на А. Мазеновъ — Хасково.

Господа Окр. Съвѣтници!

Съ особена радостъ идъ тѣхъ година да изпълня задълженията, които ми се налагатъ отъ чл. 45 на закона за Окр. Съвѣти; защото добритѣ Ви намѣрения ми сж добрѣ познати. Вий дохажате съ прясни сили да помогнете на населението което Ви избрало; въ кръгътъ на законитѣ да го отървете отъ мъчноитѣ, съ които се бори отъ освобождението ни и дорѣ до сега и обрѣ правите; защото почти всичкитѣ му нужди стоятъ непокътати. Кадѣто и да се обрнете; кадѣто и да погледнете, се ще набрете полѣзна работа. По долу въ изложението ми ще видите какво е приблизително положението на населението въ стопанско, търговско и др. отношения. Вамъ най много прѣдлежя да подобрите ова положение. Ползувайте се отъ грѣшкитѣ на миналитѣ Окр. съвѣти и ги не употрѣбявайте; изучете причинитѣ на не успѣхитѣ и ги отстранявайте, учете населението само да се грижи за своето умствено и материялно въздигание; да не чака въ това отношение чужда помощъ, да слѣди за успѣхитѣ на околнитѣ нарѣднали народи въ кръгътъ на науката, търговията и промишлеността; да имъ подражава и Вашата мисия ще бжде съ достоинство изпълнена. Вашата опитностъ и добри намѣрения; Вашитѣ снѣ възглѣдове върху положението на работитѣ въ Окржга сж за ень гаранция, Господа Окр. Съвѣтници, че Вий съ всичката изскуема сериозностъ ще изучвате и рѣшавате както въпроситѣ и рѣдложенията, прѣдставени по собствена Ваша инициатива; така онѣзи които ще Ви се прѣдставятъ отъ повѣренното ми Управление.

Като призовавамъ Божието благословение надъ прѣдначинанията и, обявявамъ настоящата I рѣдвна сессия на II слѣдъ съединението и Окржженъ Съвѣтъ открита.

1. Народнонаселение.

1) Х.-Еллеската Околия състои отъ 26 села, сгруппирани в 23 общини, 4610 къщи, 5720 домакинства, 30.881 жители, от които 16.311 мъже и 14.570 жени. Прѣсмѣтнати пада се срѣдното число на домакинство по 5 ²²⁸¹/₅₇₂₀.

2) Хасковската околия състои отъ 62 села сгруппирани въ общини съ 55.545 жители, 9809 къщи, отъ които 7309 български, 1982 турски, 71 еврейски, 30 арменски, 5 гръцки и 331 цигански.

За народонаселението отъ Харманлийската околия съжалявам за гдѣто немога да Ви дамъ никакви свѣденія, защото при тогавашните ми напомнювания и настоявания, Харман. Окол. Началникъ неможи да ми прѣдстави вѣрни и точни свѣденія; ни по народонаселение, ни по народностъ, ни по грамотностъ на жителитѣ отъ повѣренната му околия.

По народностъ.

По народностъ населението въ Х.-Еллеската околия се дѣли на:

1) Българи	13.086	мжж.	12.020	жен.	всичко	25.106
2) Турци	2.617	"	2.330	"	"	4.947
3) Цигани	303	"	255	"	"	558
4) Разни народ.	204	"	66	"	"	270
						<u>30.881</u>

Въ тѣзи околия отъ 1-й Августъ 1890 г. до 1-й Августъ н. г. сж се родили 1060 души отъ двата пола, а умрѣли 56 души.

Въ Хасковската околия населението по народностъ се дѣли на:

1) Българи	22.724	мжж.	20.684	жен.	всичко	43.408
2) Турци	5.152	"	5.009	"	"	10.161
3) Еврей	208	"	216	"	"	424
4) Гърци	9	"	16	"	"	25
5) Арменци	38	"	32	"	"	70
6) Цигани	780	"	677	"	"	1457
						<u>55.546</u>

По грамотностъ.

Процентитѣ по грамотностъ на населението въ Х.-Еллеската околия сж слѣдующитѣ:

Въ града Х.-Еллесъ грамотни 350 мъже и 90 жени, всичко 440, а отъ селското население грамотни 2750 мжж. и 235 жен., всичко 2985 души.

Въ Хасковската околия отъ градското население грамотни 54% мжж. и 14% жен., а отъ селското 25% мжж., 1% жен. Тукъ не смѣтатъ другитѣ народности.

И така българското население въ града Хасково прѣсмѣтнато срѣдно число по 4 члена на домакинство, въ селата по 6, а на турското и циганското по 5 члена на домакинство.

Прѣвъ тѣзи година има изселени турци отъ Х.-Еллеската околия 56 семейства или 280 души мъже и жени, като се смѣта приблизително по 5 члена на семейство, а отъ Хасковската околия 32 семейства или 946 души и отъ двата пола.

Завърнали се, или изново заселивши се турски семейства имамо отъ Хасковската околия 55 семейства или 240 души отъ двата пола.

Изселившитѣ се турски семейства отъ Харманлийската околия прѣвъ тѣзи година възлизатъ на 70, или всичко 382 души, отъ които 179 мъже и 183 жени.

Като се спадне числото 240 на новозаселившитѣ се, числото изселившитѣ се прѣвъ тѣзи година турци въ цѣлий окръгъ възвиза на 1368 души и отъ двата пола. Като имамъ прѣдъ видъ числото на изселившитѣ се прѣвъ миналитѣ три години турско население съ онова на тѣзи годишното, може да се заключи, че изселването се е до нѣкадѣ ограничило. Нъ и това иде да докаже, че стремлението за изселване не се е спряло и надали ще може да се спрѣ, тѣй като по неизвѣстни причини и въпрѣки всичкитѣ прошения и убѣждения на административнитѣ власти това плѣме, не може да се примири съ положението си отъ освободителното ни насамъ.

Тукъ е мѣстото му да Ви съобща, Господа съвѣтници, че населението на единственното българско село Габрово, което слѣдъ освобождението бѣше останало подъ Кърджалийската околия, притѣсвано и постоянно онеправдавано отъ турскитѣ власти, е било приложено да напустне всичкитѣ си недвижими имущества и да доиде да търси спокойствие и да се наслаждава и тѣ отъ свободата, която ние се радваме. За заселването на тия нови гости съ-